

DECEMBER 1944

De bevrijdingsdag van 6 september lag een goede drie maanden achter de rug. Langzaam hernam het leven zijn normale gang. De dagbladen verschenen op een mini-formaat, omwille van een tijdelijke papierschaarste. Bioscopen en theaters hernamen hun bedrijvigheid en trachtten een weinig verstrooiing te brengen.

Mijn vader, oudstrijder '14-'18, ontving een uitnodiging voor een filmvertoning van een Britse filmprint 'The Battle of Britain'. Deze vertoning zou doorgaan in de zaal 'Savoy' (1) Korte Dagsteeg. Ik had reeds vernomen dat het een belangwekkende en spannende film was.

Het grote publiek wist echter niet, dat het herverschijnen van het dagblad 'Het Volk' werd voorbereid. Op 10 mei 1940 week de volledige beheerraad uit naar Frankrijk. Een afgevaardigde beheerder (2) nam persoonlijk het initiatief om de krant opnieuw uit te geven en te drukken. De publicatie werd hervat op 28 mei. Het was de bedoeling van de bezettende overheid om het dagbladwezen terug op gang te brengen. Van zodra de volledige beheerraad naar België was teruggekeerd, besloot deze de uitgave te stoppen. Op 31 oktober 1940 was de krant voor het laatst verschenen. Het lood, noodzakelijk voor het werk, werd door de bezetter weggehaald. Tot 1944 zouden de rotatievellen van 'Het Volk' stilstaan. De lokalen lagen verlaten en stonden onder 'Deutsche Verwaltung'. Ondanks alle denkbare hinderpalen werd 'Het Volk' heruitgegeven. Er was gebrek aan grondstof en transport. Bovendien was de winter barkoud. Het eerste nr. werd op zondag 17/12/1944 klaargemaakt op 4 blz. De redactie bestond uit vijf man voor het eerste nr. Redacteur 'Buitenland' Leo Bollingier ving een bericht op via een Amerikaanse radiopost (3), dat de Duitsers de Belgische grens waren overgestoken. De redacteur trok naar de opmaaksters in de zetterij en deed de eerste blz. weer openmaken. De informatie kreeg een vette kop op de voorpagina.

Ik herinnerde mij, dat de dag nadien examen was van 'godsdienst'. Leraar Kan. Jules Colpaert (4) surveilleerde door de gangen, betrad de trede en pauzeerde even. Hij haalde een krant uit zijn boekentas en ik zag het eerste nr. van 'Het Volk'.

Na een korte periode hernam hij zijn wandeling en liep alzo de krant te lezen. Op 1 januari 1978 verliet de laatste schrijvende medewerker Frans Hugaerts van het eerste nr. van na WO II de krant. Hij was de laatste overlevende medewerker van de 42 mannen en vrouwen die op 18 december het personeel telde. De vaderlandslievende verenigingen hadden de zondag daarop de filmverto-

ning geplaatst. Niets vermoedende trokken wij naar de cinema Savoy, waar we werden opgewacht door een oorlogsvrijwilliger. Deze meldde ons dat de vertoning was afgelast. Alle amusement was aan een speciale beperking onderworpen. Voor mij een teleurstelling, welke achteraf werd hersteld. Robert E. Morriane schreef later in zijn boek 'Het Ardennen Offensief': "Het was een voltreffer, die de wereld deed duizelen".

Jos Clauwaert

Geraadpleegde werken

Het Volk 60 jaar 1891 – 1987 door Robert Rock – redactiesecretaris 'Het Volk'.
Het Volk 50 jaar 1891 – 1987 door Frans Hugaerts.
Hoe België WO II overleefde door Willem C. Meyers e.a.
DAP Reinaert uitgeverij Brussel (1970).
Oorlogskranten lezen – De Spectator 24/11/'73.
Dagblad 'Het Volk' 18/06/1981.
Dagblad 'Het Volk' 26/10/1991.

Verklaringen

- (1) De bioscoopzaal 'Savoy' was gelegen in de Korte Dagsteeg. Was vooral bekend bij de cinefielen om het draaien van Franse films.
- (2) E. Verheeken, afgevaardigd beheerder van Het Volk nam het persoonlijk initiatief. Uit de verantwoording: Ze wilde bijdragen tot de hervatting van het gewone leven. Was een informatieblad met praktische inlichtingen. Publiceerde lijsten van vermisten. De oplage bedroeg ± 40.000 exemplaren.
- (3) De radio was in die periode een ware bron van informatie.
- (4) Kan. J. Colpaert was godsdienstleraar aan het PHTI sinds 19/09/1932. Hij overleed te Gent op 27/06/1970.
- (5) Frans Hugaerts scheen ook de samensteller te zijn van het 'Declamatorium van de jonge arbeiders', een KAJ uitgave. Dit werd ons medegedeeld door wijlen dichter Frank Meyland (pseudoniem van Hub. Ascoop).